

Polityka ochrony małoletnich w Szkołach ZDZ w Białymstoku:

Technikum ZDZ w Białymstoku
Branżowej Szkole I Stopnia ZDZ w Białymstoku

Spis treści	
Wstęp	2
Rozdział I objaśnienie terminów.....	2
Rozdział II Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu	3
Rozdział III Bezpieczne relacje z małoletnimi uczniami	3
Rozdział IV Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami małoletnimi oraz między uczniami małoletnimi i pełnoletnimi	5
Rozdział V Osoby odpowiedzialne za Standardy Ochrony Małoletnich w Szkołach ZDZ. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i zasady zgłaszania zdarzeń	6
Rozdział VI Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci	7
Rozdział VII Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub powzięcia informacji o krzywdzeniu małoletniego	7
Rozdział VIII Procedury składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego	10
Rozdział IX Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów	12
Rozdział X Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania	13
Rozdział XI Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz młodzieży standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania	14
Rozdział XII Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych przypadków krzywdzenia małoletniego	15
Rozdział XIII Zasady ochrony wizerunku małoletniego	15
Rozdział XIV Zasady dostępu uczniów małoletnich do Internetu	16
Rozdział XV Uwzględnienie sytuacji małoletnich uczniów z niepełnosprawnościami oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	16
Rozdział XVI Przepisy szczególne	16
Załączniki	18

Spis załączników do Standardów Ochrony Małoletnich w Szkołach ZDZ w Białymstoku

- Załącznik nr 1 - Karta interwencji
- Załącznik nr 2 - Ankieta - Monitoring Standardów Ochrony Małoletnich
- Załącznik nr 3 - Oświadczenie pracownika
- Załącznik nr 4 - Procedura interwencji krok po kroku
- Załącznik nr 5 - Możliwe symptomy krzywdzenia dziecka
- Załącznik nr 6 - Wzór notatki służbowej
- Załącznik nr 7 - Rejestr zgłoszeń

Wstęp

Polityka ochrony małoletnich w Szkołach ZDZ w Białymstoku służy działaniu dla dobra uczniów naszych szkół, zapewnieniu im bezpieczeństwa oraz chronienia uczniów przed przemocą i krzywdzeniem. Każdy pracownik i współpracownik traktuje dziecko z szacunkiem. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec uczniów przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik i współpracownik Szkół ZDZ działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Rozdział I **Objaśnienie terminów**

§ 1.

- 1. Szkoła - Szkoły ZDZ w Białymstoku: Technikum ZDZ w Białymstoku i Branżowa Szkoła I Stopnia w Białymstoku.**
- 2. Standardy** - Standardy Ochrony Małoletnich i Polityka Ochrony Małoletnich w Szkołach ZDZ w Białymstoku.
- 3. Pracownik szkoły** - każda osoba zatrudniona w Szkołach ZDZ w Białymstoku na podstawie umowy o pracę / zlecenie - nauczyciel pracownik administracyjny, personel sprzątający i inni.
- 4. Dyrektor szkoły** - dyrektor Szkół i Ośrodka Kształcenia Zawodowego ZDZ w Białymstoku
- 5. Uczeń / małoletni** - Uczeń Technikum ZDZ w Białymstoku lub Branżowej Szkoły I Stopnia ZDZ w Białymstoku
- 6. Rodzic / opiekun dziecka** - osoba uprawniona do reprezentacji dziecka - rodzice, opiekunowie prawni oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą.
- 7. Statut** - statut Technikum ZDZ w Białymstoku, Statut Branżowej Szkoły I Stopnia ZDZ w Białymstoku
- 8. Dziennik elektroniczny** - dziennik elektroniczny Technikum ZDZ i Branżowej Szkoły I Stopnia ZDZ
- 9. Krzywdzenie** - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
- 10. Przemoc** - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną i ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste małoletniego, w szczególności narażające go na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające jego godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie. Przemoc może być: fizyczna, emocjonalna, seksualna, wynikająca z zaniedbania. Definicje form przemocy znajdują się w zał. nr 5 do Standardów.

Rozdział II

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu.

§ 2.

1. Każdy pracownik szkoły a także osoby współpracujące ze Szkołami ZDZ tymczasowo, osoby niebędące nauczycielami prowadzące zajęcia dodatkowe przed dopuszczeniem do realizacji obowiązków przechodzą procedurę rekrutacyjną obejmującą m.in.:

- przedstawienie zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego,
- sprawdzenie, czy dana osoba nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym
- pozyskanie referencji z poprzednich miejsc pracy (jeżeli dotyczy).

Osoby karane, figurujące w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym lub z negatywnymi referencjami nie mogą zostać zatrudnione w Szkołach ZDZ w Białymstoku.

2. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec pracownika/współpracownika postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo z użyciem przemocy popełnione przeciwko małoletnim należy niezwłocznie odsunąć go od wszelkich form kontaktu z dziećmi i zakończyć umowę z tą osobą.

Rozdział III

Bezpieczne relacje z małoletnimi uczniami.

§ 3.

Zasady zachowania się pracowników Szkół ZDZ w relacjach z małoletnimi

1. Pracownicy szkoły zobowiązani są do **utrzymywania profesjonalnych relacji z uczniami**, zgodnych z obowiązującym prawem, prawem wewnątrzszkolnym, zasadami niniejszej polityki ochrony małoletnich.
2. Naczelną zasadą wszystkich relacji między pracownikami a małoletnimi jest **działanie dla dobra ucznia i w jego najlepszym interesie**. Pracownicy traktują małoletnich z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby.
3. **Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie.**
4. **Pracownicy Szkół ZDZ nie mogą zachowywać się wobec uczniów w sposób niestosowny** m.in.:
 - nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów,
 - nie wolno obrażać ucznia i wypowiadać obraźliwe uwagi,
 - nie wolno nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
 - nie wolno wykorzystywać wobec uczniów relacji władzy, zastraszać, przymuszać, grozić
 - nie wolno zawstydzać, upokarzać i lekceważyć ucznia.
5. Pracownikom Szkół ZDZ **nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia** wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów.
6. **Podjmując decyzję dotyczące ucznia pracownicy Szkół ZDZ informują go o tym i uwzględniają jego wolę.**
7. Pracownicy Szkół ZDZ **traktują równo uczniów** bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność / niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

8. Pracownikom Szkół ZDZ **nie wolno nawiązywać z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych**, ani składać uczniowi propozycji o takim charakterze.
9. Pracownicy Szkół ZDZ **nie pozostają z uczniami małoletnimi w zamkniętym pomieszczeniu** jeden na jeden. Chyba, że dotyczy to kontaktów związanych z pomocą psychologiczno-pedagogiczną i działaniami wychowawczymi, do których uprawnieni są jedynie pedagodzy i psychologzy szkolni, wychowawcy oraz dyrekcja szkoły. Przy każdej indywidualnej rozmowie z małoletnim, na życzenie małoletniego pracownik zapewnia udział drugiej osoby dorosłej w rozmowie. Odstępstwem od tego punktu jest nauczanie indywidualne.
10. Pracownikom Szkół ZDZ **nie wolno udostępniać uczniom treści erotycznych i pornograficznych**.
11. Pracownikom Szkół ZDZ **nie wolno utrwalać wizerunku ucznia** dla potrzeb prywatnych.
12. Pracownikom Szkół ZDZ **nie wolno proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych, e-papierosów i substancji odurzających ani używać ich w obecności uczniów**.

§ 4.

Zasady komunikacji i kontaktu z małoletnimi w szkole

1. Kontakt pracowników Szkół ZDZ w uczniami, co do zasady, odbywa się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczy celów edukacyjnych lub wychowawczych.
2. Komunikacja pracowników pedagogicznych i sekretariatu szkoły z uczniami odbywa się poprzez oficjalne dostępne kanały komunikacyjne: mail szkolny - szkolyzdz.pl, dziennik elektroniczny, szkolna grupa - ZDZ ogłoszenia szkolne.
3. Na początku roku szkolnego rodzice / opiekunowie prawni małoletnich uczniów są informowani o formach komunikacji i kontaktu pracowników pedagogicznych i sekretariatu szkoły z uczniami.
4. Pracownicy pedagogiczni i sekretariatu szkoły kontaktują się indywidualnie poprzez sms lub Messenger z uczniami małoletnimi nie przekraczając granic profesjonalnej pomocy w sprawach dydaktycznych lub opiekuńczo-wychowawczych. Rodzice / opiekunowie prawni są informowani o takiej formie kontaktu.
5. Pracownicy Szkół ZDZ informują dyrekcję o konieczności nawiązania kontaktu / spotkania z uczniem poza godzinami i miejscem pracy i musi to być za wiedzą i zgodą rodziców / opiekunów prawnych ucznia.
6. W każdej sytuacji, w której w szkole małoletni mają kontakt z osobami nie będącymi pracownikami szkoły np. klienci pracowni, prelegenci na spotkaniach, rodzice obecny jest pracownik szkoły, który odpowiada za bezpieczeństwo małoletnich uczniów.
7. W przypadku regularnej współpracy z instytucjami wspierającymi działania dydaktyczne i wychowawcze Szkoły ZDZ obowiązuje porozumienie między stronami dotyczące przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich .

Rozdział IV

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami małoletnimi oraz między uczniami małoletnimi i pełnoletnimi.

§ 5.

Zasady podstawowe.

1. Uczniowie Szkół ZDZ zobowiązani są do przestrzegania zasad komunikacji i zachowania obowiązujących w szkole oraz zapisów wynikających ze Statutu Szkoły.
2. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Niedozwolone jest naruszanie praw innych, w szczególności dyskryminowanie ze względu na jakąkolwiek odmiennosc.
3. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej.
4. Małoletni i pełnoletni uczniowie mają obowiązek informowania pracowników Szkoły ZDZ o wszelkich formach przemocy fizycznej, słownej lub psychicznej.
5. Małoletni i pełnoletni uczniowie powinni, w miarę możliwości, zapobiegać aktom przemocy i wandalizmu, a także, w miarę możliwości, wspierać osoby dotknięte przemocą, wskazane jest, aby w tym celu korzystali ze wsparcia pracowników szkoły.

§ 6.

Zachowania niedozwolone w relacji między uczniami.

1. Małoletni/pełnoletni uczniowie nie mają prawa stosować przemocy słownej, fizycznej i psychicznej w stosunku do innych uczniów. Bez względu na powód, przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.
2. Zachowania niedozwolone, w relacjach między uczniami:
 - 1) stosowanie przemocy fizycznej, słownej i psychicznej, w szczególności:
 - wszelkie formy bicia, popychania, uderzania,
 - grożenia, zastraszania,
 - niszczenia cudzego mienia,
 - wyśmiewania, obrażania, wyzywania, rozpowszechniania plotek i obraźliwych informacji,
 - używania wulgaryzmów,
 - wyłudzenia i kradzieży,
 - szykanowania,
 - znęcania się fizycznego lub psychicznego.
 - 2) Małoletnim i pełnoletnim uczniom, nie wolno przynosić do Szkoły i posiadać na jej terenie, żadnej broni, noży i innych ostrych narzędzi, oraz substancji zabronionych (papierosów i e-papierosów, alkoholu, substancji psychoaktywnych, napojów energetycznych).

3) Małoletnim i pełnoletnim uczniom nie wolno nakłaniać innych uczniów do używania papierosów, alkoholu, środków psychoaktywnych, energetyków.

Rozdział V

Osoby odpowiedzialne za Standardy Ochrony Małoletnich w Szkołach ZDZ.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i zasady zgłaszania zdarzeń.

§ 7.

1. W celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Szkołach ZDZ w Białymstoku jest powołany **Koordinator ds. standardów ochrony małoletnich.**
2. Do zadań koordynatora należy: nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich w Szkołach ZDZ, przyjmowanie zgłoszeń i prowadzenie rejestru zgłoszeń, wypełnianie karty interwencji, wszczynanie procedury "Niebieskiej Karty", monitorowanie realizacji standardów, współpraca z dyrektorem Szkoły w zakresie prawidłowej realizacji standardów.
3. W celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Szkołach ZDZ w Białymstoku jest powołany Zespół ds. ochrony małoletnich. W skład zespołu wchodzi:
 - Dyrektor Szkoły
 - Koordynator ds. Standardów ochrony małoletnich
 - Psycholog Szkolny
 - Nauczyciel - wychowawca powołany przez dyrektora do prac w zespole.
4. Do zadań zespołu ds. ochrony małoletnich należy: rozpatrywanie przypadków podejrzenia o krzywdzenie lub krzywdzenia małoletnich, realizacja działań wspierających krzywdzonego małoletniego, współpraca z opiekunami małoletniego i odpowiednimi instytucjami, wspieranie pracowników szkoły w sytuacjach wymagających podjęcia działań w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego.
5. Koordynator ds. Standardów ochrony małoletnich powoływany i odwoływany jest przez Dyrektora Szkoły, Zespół ds. Ochrony małoletnich powoływany jest na dwa lata.
6. W Szkole ZDZ w Białymstoku odpowiedzialni za przyjmowanie zgłoszeń dotyczących krzywdzenia małoletniego są:
 - Dyrektor Szkoły
 - Koordynator ds. Standardów Ochrony Małoletnich.
7. Uczniowie mogą zgłaszać podejrzenia krzywdzenia małoletnich lub przypadki krzywdzenia małoletnich do każdego pracownika szkoły: nauczyciela, wychowawcy, pracownika niepedagogicznego.
8. Każdy pracownik szkoły, w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego lub bycia świadkiem zdarzenia zagrażającego małoletniemu ma obowiązek zgłoszenia takiego zdarzenia w formie ustnej i sporządzenia pisemnej notatki.
9. Każdy pracownik szkoły, w przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka ma obowiązek zgłoszenia takiego zdarzenia Koordynatorowi lub Dyrektorowi Szkoły w formie notatki elektronicznej.
10. Koordynator prowadzi, przechowuje i nadzoruje rejestr zdarzeń.

11. Koordynator informuje o przyjętym zgłoszeniu Dyrektora Szkoły i wychowawcę małoletniego.
12. Za planowanie i udzielenie wsparcia małoletniemu odpowiada zespół ds. ochrony małoletnich pod przewodnictwem Koordynatora.
13. Koordynator realizuje czynności wsparcia małoletniego zgodnie z niniejszymi Standardami i obowiązującymi w szkole procedurami.
- 14. Zawsze w takich sytuacjach informowani są o sprawie rodzice lub opiekunowie małoletniego. Wyznaczona osoba przeprowadza rozmowę z rodzicami / opiekunami, informując o możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą.**
- 15. W przypadku, kiedy małoletni jest ofiara przemocy rodzinnej / domowej wszelkie działania interwencyjne są z nim omawiane i ustalane, tak aby zapewnić mu bezpieczeństwo.**
16. Wyznaczony członek Zespołu ds. Standardów Ochrony Małoletnich monitoruje sytuację małoletniego objętego wsparciem ze względu na podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie.
17. Działania są dokumentowane poprzez notatki ze spotkań lub notatki służbowe.

Rozdział VI

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 8.

1. Pracownicy pedagogiczni i sekretariatu Szkół ZDZ posiadają przeszkolenie w zakresie czynników ryzyka krzywdzenia dzieci i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na możliwość wystąpienia tych czynników. Załącznik nr 5 zawiera listę objawów mogących wskazywać na występowanie krzywdzenia dziecka.
2. Pracownik Szkół ZDZ w Białymstoku w przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka przekazuje tę informację dyrektorowi szkoły lub Koordynatorowi w formie ustnej i notatki elektronicznej. Wychowawca i zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej obejmuje danego ucznia wsparciem, podejmuje współpracę z rodziną dziecka i monitoruje jego sytuację w celu ustalenia, czy małoletni nie jest krzywdzony.

Rozdział VII

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub powzięcia informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 9.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego.

1. W przypadku podejrzenia przez pracownika Szkoły, że dziecko jest krzywdzone, pracownik zawiadamia Koordynatora, Dyrektora Szkoły lub wychowawcę poprzez przekazanie notatki elektronicznej. Notatka powinna zawierać źródła informacji.
2. Koordynator dokonuje wpisu w rejestrze zgłoszeń i zakłada kartę interwencji.
3. Pedagog / psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z dzieckiem.

4. Pedagog / psycholog / wychowawca spotyka się z rodzicami / opiekunami małoletniego oraz informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia.
5. W przypadku podejrzenia o zaniedbanie małoletniego lub niewydolność wychowawczą rodzica / opiekuna:
 - 1) pedagog / psycholog / wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem,
 - 2) powiadamia o możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
 - 3) w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna powiadamia właściwy ośrodek pomocy społecznej.
6. Jeżeli podejrzewamy lub posiadamy informacje, że dziecko doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 - 1) psycholog przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie,
 - 2) powiadamia o możliwości wsparcia psychologicznego,
 - 3) w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadamia właściwy ośrodek pomocy społecznej i równoległe dyrektor składa do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.
7. Wychowawca / Koordynator lub inna osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z małoletnim, nauczycielami, wychowawcą, rodzicami / opiekunami małoletniego.
8. Zespół ds. ochrony małoletnich sporządza plan wsparcia małoletniego dostosowany do diagnozy sytuacji.
9. Realizację planu wsparcia w przypadku podejrzenia o krzywdzenie małoletniego monitoruje wychowawca.

§ 10.

Interwencja w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego.

1. W przypadku stwierdzenia przez pracownika Szkoły, że dziecko jest krzywdzone, każdy pracownik ma obowiązek natychmiast podjąć działania mające na celu udzielenie małoletniemu wsparcia i zadbać o jego bezpieczeństwo.
2. W przypadku, gdy życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu każdy pracownik ma obowiązek zadbać o bezpieczeństwo małoletniego (w tym odizolowanie od sprawcy) i niezwłocznie poinformować o zagrożeniu odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub inny lokalny numer alarmowy. Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
3. Pracownik, który powziął informację o krzywdzeniu małoletniego przekazuje szczegółowe informacje w postaci notatki Koordynatorowi lub Dyrektorowi Szkoły.
4. Koordynator dokonuje wpisu w rejestrze zgłoszeń i zakłada kartę interwencji.
5. Osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły spotyka się z rodzicami, przekazuje im informacje i zbiera informację od rodziców.

6. Zespół ds. ochrony małoletnich w trybie natychmiastowym określa plan postępowania w celu ochrony małoletniego.

7. Koordynator odpowiada za monitorowanie realizacji planu wsparcia w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego.

§ 11.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego.

1. Plan wsparcia jest ustalany i konsultowany w Zespole ds. Ochrony małoletnich lub specjalnym zespole interwencyjnym.

2. Do sporządzenia planu wsparcia zbierane są informacje dotyczące zdarzenia. Informacje zbierane są na podstawie m.in.: rozmowy z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, rozmowy z rodzicami / opiekunami prawnymi małoletniego. Koordynator / wychowawca sporządza opis sytuacji małoletniego w szkole i sytuacji rodzinnej małoletniego.

3. Zespół ds. ochrony małoletnich ustala plan postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletniego.

4. Plan wsparcia zawiera w szczególności wskazania dotyczące:

- 1) podjęcia przez Szkołę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji, ze szczególnym uwzględnieniem takiego planowania działań, aby cały czas priorytetem były ochrona i bezpieczeństwo małoletniego;
- 2) wsparcia, jakie Szkoła zaoferuje małoletniemu;
- 3) możliwości uzyskania wsparcia pomocy poza szkołą.

4. Wychowawca / Koordynator monitoruje realizację planu wsparcia.

5. Naczelną zasadą każdej interwencji podejmowanej w Szkołach ZDZ w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletniego jest dobro, ochrona i bezpieczeństwo małoletniego. Zespół planujący i realizujący wsparcie robi to w taki sposób, aby przede wszystkim dopełnić tej zasady. Wszelkie działania są ustalane i konsultowane z małoletnim.

§ 12.

Zasady postępowania w przypadkach skomplikowanych dot. wykorzystywania seksualnego, znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu, przypadków samookaleceń i prób samobójczych.

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych dyrektor szkoły powołuje specjalny zespół interwencyjny.

2. W skład zespołu interwencyjnego wchodzi:

- 1) dyrektor szkoły,
- 2) koordynator,
- 3) pedagog / inny nauczyciel lub specjalista, którego obecność w zespole jest wskazana z racji na rolę i kompetencje,
- 4) psycholog;
- 5) wychowawca małoletniego.

3. Przewodniczącym zespołu interwencyjnego jest Koordynator ds. standardów ochrony małoletnich lub Dyrektor Szkoły.
4. Zespół interwencyjny sporządza plan wsparcia dziecka, na podstawie opisu sytuacji sporządzonego przez koordynatora lub inną osobę, która pozyskała informacje o krzywdzeniu dziecka oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
5. Działania zespołu interwencyjnego mogą być realizowane w ramach czterech ścieżek:
 - 1) KARNEJ- zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa,
 - 2) CYWILNEJ- wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego,
 - 3) PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY- przemoc domowa,
 - 4) DYSCIPLINARNEJ- względem stosowania przemocy przez pracownika szkoły"
6. Każda z wymienionych ścieżek opisana jest szczegółowo w Załączniku nr 4 - Procedura interwencji krok po kroku.
7. Plan wsparcia małoletniego jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa rodzicom/ opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
8. Koordynator monitoruje realizację planu wsparcia.

§ 13.

Zasady postępowania w przypadkach krzywdzenia małoletniego ucznia przez innego małoletniego lub ucznia pełnoletniego.

1. Uczeń, który doświadcza przemocy rówieśniczej fizycznej np. popychanie, szturchanie, przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie, zastraszanie, cyberprzemoc), demoralizacja lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze, naruszanie nietykalności cielesnej) może zgłosić tę sytuację wybranemu przez siebie pracownikowi szkoły z zapewnieniem mu dyskrecji, wsparcia i ochrony przed sprawcą przemocy.
2. Pracownik szkoły, który powziął informację o przemocy rówieśniczej obejmuje krzywdzonego małoletniego wsparciem, ustala z nim formę doraźnej pomocy np. wsparcie pedagoga, psychologa, przyjazd rodziców.
3. Pracownik szkoły, który powziął informację o przemocy rówieśniczej zawiadamia Dyrektora Szkoły / Koordynatora ustnie i przekazując notatkę elektroniczną.
4. Koordynator dokonuje wpisu do rejestru i zakłada kartę interwencji.
5. Pedagog / psycholog i wychowawca przeprowadzają rozmowę osobno z rodzicami małoletniego krzywdzącego i krzywdzonego:
 - 1) opracowują działania naprawcze; wspólnie z rodzicami/opiekunami małoletniego krzywdzącego, w celu zmiany niepożądanych zachowań;
 - 2) zespół ds. ochrony małoletnich sporządza plan wsparcia małoletniego krzywdzonego.
 - 3) realizację planu wsparcia monitoruje Koordynator;
 - 4) w przypadku powtarzającej się przemocy dyrektor powiadamia właściwy miejscowo sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.
6. W trakcie prowadzenia sprawy należy upewnić się, że małoletni podejrzewany o krzywdzenie innego małoletniego sam nie jest krzywdzony przez rodziców/opiekunów, innych dorosłych bądź innych małoletnich. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy zastosować właściwą procedurę wsparcia.

Rozdział VIII

Procedury składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

§ 13.

Zasady ogólne składania zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa na szkodę małoletniego

1. Koordynator / wychowawca, w sytuacji podjęcia interwencji w związku z podejrzeniem lub powzięciem informacji o krzywdzeniu małoletniego zawsze zawiadamia rodziców / opiekunów małoletniego o powziętych informacjach i planowanych działaniach.
2. W szczególności rodzice / opiekunowie zostają poinformowani o obowiązku zgłaszania przez szkołę sprawy do prokuratury/policji, sądu rodzinnego, ośrodka pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. Procedura interwencji krok po kroku - karna, cywilna, procedura niebieskiej karty, dyscyplinarna jest opisana w Załączniku nr 4.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
5. Informacja o zawiadomieniu odpowiednich instytucji o krzywdzeniu jest wpisywana do Karty interwencji.

§ 14.

Składanie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna.

1. W przypadku **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożonego życia małoletniego** lub innymi typami przestępstw, Dyrektor Szkoły lub koordynator zawiadamia **policję** pod nr telefonu 112.
2. W przypadku doświadczania **zaniedbania przez małoletniego lub niewydolności wychowawczej** rodzica / opiekuna, jeżeli podjęte przez szkołę interwencje nie przyniosły poprawy sytuacji koordynator/ dyrektor szkoły / wychowawca powiadamia właściwy **ośrodek pomocy społecznej**;
3. W przypadku posiadania informacji, że dziecko doświadczają jednorazowo przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszenie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze) i pomimo podjętych przez Szkołę interwencji sytuacja nie uległa poprawie a przemoc się powtarza, Dyrektor Szkoły powiadamia właściwy ośrodek pomocy społecznej i równoległe dyrektor składa do sądu rodzinnego wnioski o wgląd w sytuację rodziny.
4. W przypadkach krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna Koordynator, jako osoba odpowiedzialna za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”, **wszczyna procedurę „Niebieskiej karty”**. Koordynator dodatkowo jest zobowiązany do:
 - 1) poinformowania rodziców/opiekunów o obowiązku Szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji);

- 2) przekazania dyrektorowi Szkoły formularza „Niebieska Karta – A” celem przesłania go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego oraz udzielenia informacji niezbędnych do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub wniosku do sądu o wgląd w sytuację rodziny.
5. Rodzice / opiekunowie małoletniego informowani są o zawiadamianiu w sprawie małoletniego odpowiednich instytucji przez szkołę.

§ 15.

Składanie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika/współpracownika/inne osoby trzecie.

1. Każdy pracownik podejrzewający lub posiadający informacje o krzywdzeniu małoletniego przez innego pracownika placówki lub osoby trzecie współpracujące ze szkołą lub przebywające na terenie szkoły zgłasza ten fakt Dyrektorowi Szkoły w formie pisemnej.
2. Jeżeli z posiadanych informacji wynika, że dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie: dyrektor lub osoba przez niego upoważniona zawiadamia policję pod nr 112.
3. W przypadku pracownika szkoły Dyrektor Szkoły wszczyna kroki wynikające z interwencji dyscyplinarnej opisanej w Załączniku nr 4 Procedura interwencji krok po kroku.

§ 16.

Składanie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia ze strony innego małoletniego lub ucznia pełnoletniego.

1. W przypadku stosowania przemocy wobec małoletniego przez innego małoletniego ucznia i braku poprawy sytuacji w wyniku interwencji podjętych przez Szkołę dyrektor powiadamia właściwy miejscowo sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.
2. W przypadku stosowania przemocy wobec małoletniego przez innego pełnoletniego ucznia i braku poprawy sytuacji w wyniku interwencji podjętych przez Szkołę dyrektor powiadamia policję.
3. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie, jest małoletni w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
4. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest osoba powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

Rozdział IX

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

§ 17.

1. Dyrektor Szkoły wyznacza Koordynatora jako osobę odpowiedzialną za prowadzenie przeglądu i aktualizacji Standardów ochrony małoletnich w Szkołach ZDZ w Białymstoku.

2. Koordynator jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów i monitorowanie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.

3. Koordynator przeprowadza wśród pracowników Szkół ZDZ, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. W ankiecie pracownicy Szkoły ZDZ mogą proponować zmiany treści dokumentu oraz wskazywać naruszenia Standardów w placówce. Podsumowanie ankiet i rekomendacje do zmian w standardach przekazywane są Dyrektorowi Szkoły, zmiany w Standardach wprowadzane są w uzgodnieniu z radą pedagogiczną na czerwcowym zebraniu rady pedagogicznej.

4. Funkcjonalność i przydatność Standardów Ochrony Małoletnich w Szkołach ZDZ w Białymstoku poddawane jest ewaluacji po upływie dwóch lat od daty wdrożenia.

5. Ewaluację przeprowadza Koordynator ds. Standardów z użyciem wybranych technik, min.: analizy dokumentu, wywiadów z pracownikami, ankiet przeprowadzanych wśród pracowników i uczniów (Załącznik nr 2. Ankieta - Monitoring Standardów Ochrony Małoletnich), dyskusji, w ramach zespołów klasowych.

6. Wyniki z ewaluacji wraz z wnioskami i rekomendacjami koordynator przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej w terminie uzgodnionym z Dyrektorem Szkoły.

7. Zmiany w Standardach wprowadzane są w uzgodnieniu z radą pedagogiczną na zebraniu rady pedagogicznej i ogłaszane pracownikom Szkoły, uczniom i ich prawnym opiekunom.

Rozdział X

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasady przygotowania pracowników do ich stosowania.

§ 18.

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest Dyrektor Szkoły.

2. Przygotowanie personelu, o którym mowa powyżej, w szczególności polega na udostępnieniu dokumentu Standardy ochrony małoletnich i zorganizowaniu szkolenia wstępnego, w ramach którego zostaną przedstawione i omówione:

- 1) treści dokumentu;
- 2) zasady organizacyjne wspierania i ochrony małoletnich;
- 3) standardy obowiązujące w Szkole ZDZ w Białymstoku w zakresie ochrony małoletnich;
- 4) tryb postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich;
- 5) rozpoznawanie krzywdzenia, możliwe symptomy;
- 6) identyfikacja ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem, właściwych działań;
- 7) odpowiedzialność prawna w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich.

3. Każde spotkanie, o którym mowa powyżej jest protokołowane oraz sporządzana jest lista obecności uczestników.

4. Dyrektor Szkoły organizuje szkolenia dodatkowe dla pracowników, w przypadku zmiany prawa dotyczącego ochrony dzieci.

5. Dyrektor Szkoły jest odpowiedzialny za nadzór nad realizacją Standardów w Szkole.
6. Oświadczenie o zapoznaniu się z treścią standardów i zobowiązanie do ich przestrzegania składane przez pracowników dołącza się do ich akt osobowych.
7. Osoby nowozatrudnione, praktykanci, osoby współpracujące ze Szkołą, oraz inne osoby dopuszczone do pracy z małoletnimi, dyrektor, przed rozpoczęciem przez nich pracy, zapoznaje ze Standardami.
8. Osoby, o których mowa w ust. 7 potwierdzają zapoznanie się ze Standardami poprzez złożenie oświadczenia.
9. Za zapoznanie pracowników i wszystkich osób dopuszczonych do pracy z dziećmi z treścią Standardów, odpowiada Dyrektor Szkoły.

Rozdział XI

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz młodzieży standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 19.

1. W Szkole ZDZ udostępnia się dwie wersje „Standardów ochrony małoletnich”:
 - 1) wersję „pełną”, którą stanowi niniejszy dokument;
 - 2) wersję „skróconą” – przeznaczoną dla uczniów, rodziców jak również wszystkich pracowników i współpracowników szkoły, przekazującą w sposób przystępny zapisy Standardów.
2. Ogłoszenie treści Standardów następuje poprzez przekazanie wersji elektronicznej wszystkim pracownikom Szkoły, rodzicom i uczniom oraz zamieszczenie na stronie internetowej Szkoły.
3. Wdrożenie standardów nastąpi zgodnie z opracowanym przez Dyrektora Szkoły harmonogramem, który uwzględni przede wszystkim: powołanie koordynatora ds. standardów, powołanie zespołu ds. ochrony małoletnich, konsultacje treści standardów przez zespół, uwzględnienie uwag rodziców i uczniów, przeszkolenie ze Standardów członków rady pedagogicznej i innych pracowników szkoły, omówienie treści Standardów z uczniami przez wychowawców, spotkanie z rodzicami nt. Standardów.
4. Wychowawcy klas w Szkole ZDZ przedstawiają małoletnim i innym uczniom Standardy, podczas zajęć, po ich wprowadzeniu, oraz na początku roku szkolnego.
5. Za dostosowanie i przekazanie treści Standardów małoletnim objętym kształceniem specjalnym, odpowiada zespół pedagogiczno-psychologiczny.
6. Zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej przygotowuje i przeprowadzi z uczniami zajęcia w zakresie ochrony siebie i innych przed krzywdzeniem.
7. Wgląd w wersję wydrukowaną, dostępną w sekretariacie Szkoły ZDZ, mają: wszyscy pracownicy, rodzice, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.

Rozdział XII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych przypadków krzywdzenia małoletniego

§ 20.

1. Zgłoszenia przypadków krzywdzenia małoletnich zapisywane są szkolnym rejestrze. Za rejestr i jego przechowywanie odpowiada Koordynator. Rejestr przechowywany jest w szafce zabezpieczonej przed dostępem osób nieuprawnionych w pomieszczeniu koordynatora.

2. Na dokumentację dotyczącą przypadków krzywdzenia małoletniego mogą się również składać:

- karta interwencji (wzór stanowi załącznik nr 1)
- notatki służbowe,
- notatki ze spotkań odbytych w sprawie: z małoletnim, z rodzicami, zespołów i inne,
- pisma do różnego rodzaju instytucji t.j. Sąd, opieka społeczna i inne,
- korespondencja z rodzicami / opiekunami prawnymi
- dokumentacja "Niebieskiej Karty"
- plan wsparcia małoletniego

Dokumenty te są przechowywane w teczce pomocy psychologiczno-pedagogicznej małoletniego i chronione przed ujawnieniem osobom nieupoważnionym.

3. Wszyscy pracownicy Szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział XIII

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 21.

1. W Szkołach ZDZ w Białymstoku zapewniona jest ochrona danych osobowych uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - RODO ZDZ.

2. Szkoła uznaje prawo małoletniego ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych oraz zapewnia mu ochronę wizerunku dziecka.

3. Pracownikom Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów lub innym osobom trzecim, utrwalania wizerunku ucznia małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie Szkoły bez pisemnej zgody rodzica /opiekuna prawnego małoletniego ucznia.

4. Osoby niebędące pracownikami Szkoły mają zakaz filmowania, fotografowania, nagrywania głosu małoletnich uczniów i innych osób na terenie Szkoły bez zgód, o których mowa w ust. 1 oraz zgody dyrektora.

5. Małoletni i pełnoletni uczniowie mają zakaz filmowania, fotografowania, nagrywania głosu małoletnich uczniów i innych osób na terenie Szkoły bez zgód, o których mowa w ust. 1 oraz zgody dyrektora.

6. Przedstawicielom mediów lub innym osobom trzecim żaden z pracowników Szkoły nie może udostępniać danych uczniów i danych opiekunów.

7. Upublicznienie przez pracownika Szkoły wizerunku małoletniego ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie) wymaga zgody rodziców / opiekunów prawnych.

Rozdział XIV

Zasady dostępu uczniów małoletnich do Internetu

§ 22.

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet:

- 1) W Szkołach ZDZ, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, zabezpieczamy małoletnich uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; przez zainstalowanie i aktualizację oprogramowania zabezpieczającego;
- 2) na terenie Szkoły ZDZ dostęp małoletniego ucznia do Internetu możliwy jest:
 - a) pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych / zawodowych w pracowni komputerowej,
 - b) bez nadzoru nauczyciela – na telefonach uczniów w trakcie przerw między lekcjami.
- 3) w przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela, uczniowie informowani są na początku roku szkolnego i na początku II półrocza o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu;
- 4) uczniowie uczestniczą w spotkaniach dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu;
- 5) Szkoła ZDZ zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.
- 6) Szkolne komputery są monitorowane przez administratora pracowni i nauczycieli pod kątem znajdowania się na nich niebezpiecznych treści.
- 7) W przypadku odnalezienia takich treści na komputerze nauczyciel prowadzący zajęcia ustalają kto korzystał z tego komputera.
- 8) Informacja o znalezieniu niebezpiecznych treści na szkolnym komputerze przekazywana jest dyrektorowi szkoły w formie notatki.
- 9) Uczeń małoletni, który miał styczność z niebezpiecznymi treściami zostaje objęty wsparciem pedagoga/psychologa szkolnego.
- 10) jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w niniejszych Standardach.

Rozdział XV

Uwzględnienie sytuacji małoletnich uczniów z niepełnosprawnościami oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

§ 23.

1. W przypadkach krzywdzenia małoletnich uczniów z niepełnosprawnościami pedagog/psycholog prowadzi czynności we współpracy z nauczycielem współorganizującym kształcenie dziecka z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i/lub pedagogiem specjalnym.

Rozdział XVI
Przepisy szczególne

§ 24.

1. W przypadku łamania praw dziecka przez pracowników będących nauczycielami, równoległe z treścią Standardów, stosuje się zasady określone w rozdziale 10 ustawy Karta Nauczyciela.
2. Małoletni uczniowie/wychowankowie, dotknięci jakąkolwiek formą przemocy, równoległe z działaniami przewidzianymi treścią Standardów, są obejmowani pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wynikającą z Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Wprowadzono Zarządzeniem Dyrektora Szkoły w dn. 19.04.2024 r.

Załącznik nr 1. KARTA INTERWENCJI

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko dziecka
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) - opis
3. Opis sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i społecznej małoletniego
4. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia
5. Działania podjęte wobec dziecka (skierowanie do specjalistów, w tym jakich, oraz daty)
6. Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy)
7. Spotkania z opiekunami dziecka:
 - a. Opis (w tym data)
 - b.
8. Interwencja prawna (właściwe zakreślić)
 - a. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
 - b. wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
 - c. inny rodzaj interwencji. Jaki? (opis)
9. Dane dotyczące interwencji (nazwa i adres organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji
10. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli organizacja uzyskała informacje o wynikach/działania organizacji/działania rodziców

Załącznik nr 2. Ankieta - Monitoring Standardów Ochrony Małoletnich

Ankieta - Monitoring Standardów Ochrony Małoletnich

I. p.	Pytanie	Tak	Nie
1.	Czy zapoznałeś się z dokumentem Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
2.	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
3.	Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
4.	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
5.	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem? <i>(wpisz poniżej tabeli)</i>		

Załącznik nr 3 - Oświadczenie pracownika

Białystok, ds.

.....
Imię i nazwisko

.....
miejsce pracy

.....
stanowisko

Oświadczenie

Ja, niżej podpisany(a), oświadczam, że zapoznałem(am) się ze Standardami Ochrony Małoletnich Szkół ZDZ w Białymstoku: Technikum ZDZ w Białymstoku i Branżowej Szkoły I Stopnia ZDZ w Białymstoku. Zobowiązuję się do ich przestrzegania i egzekwowania.

.....
/czytelny podpis/

Załącznik nr 4 - Procedura interwencji krok po kroku

Procedura interwencji krok po kroku – karna, cywilna, procedura niebieskiej karty, dyscyplinarna, zawiadomienie sądu opiekuńczego oraz osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego.

Działania interwencyjne mogą być realizowane w ramach czterech ścieżek:

- 1) KARNEJ- zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa,
- 2) CYWILNEJ- wnioski o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego,
- 3) PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY- przemoc domowa,
- 4) DYSCYPLINARNEJ- względem stosowania przemocy przez pracownika szkoły

INTERWENCJĘ KARNA:

Interwencję karną należy podjąć w przypadku przestępczości na szkodę dzieci w sytuacji:

- przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości np. zgwałcenie, wykorzystanie seksualne, prezentowanie pornografii
- przeciwko rodzinie i opiece np. znęcanie się, porzucenie, uprowadzenie
- przeciwko wolności np. groźba karalna, nękanie, naruszenie intymności seksualnej
- przeciwko życiu i zdrowiu np. ciężki uszczerbek na zdrowiu pobicie
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej np. zniewaga, zniesławienie

INTERWENCJA CYWILNA DO SĄDU RODZINNEGO:

Interwencję cywilną do sądu rodzinnego należy podjąć w sytuacji, kiedy wyczerpują się nam środki współpracy z rodziną lub rodzice nie podejmują działań na rzecz dziecka zgodnie z zaleceniami i wskazówkami. Gdy sąd rodzinny uzna, że dobro dziecka jest zagrożone, może wydać odpowiednie zarządzenia i zobowiązać rodziców do:

- współpracy z asystentem rodziny
- uczestniczenia w warsztatach umiejętności wychowawczych
- skierowania małoletniego do placówki wsparcia dziennego
- rozpoczęcia terapii rodzinnej, poradnictwa
- umieszczenia małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej
- nadzoru kuratora.

WSZCZĘCIE PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY:

1. Wszczęcie procedury niebieskiej karty należy podjąć w sytuacji, przypadku podejrzenia przemocy domowej, krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub opiekuna.

2. W sytuacji takiej Pracownik szkoły (Dyrektor Placówki / psycholog / pedagog), przeprowadza rozmowę z dzieckiem.

Rozmowa dotyczy: podtrzymywania relacji opartej na zaufaniu, udzielaniu informacji o dalszych krokach, braku zgody na bicie, dotykania bez zgody dziecka. Nazywanie, że to poważna sprawa, która wymaga pomocy innych, zaufanych osób, np. pedagoga/psychologa szkolnego. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo.

3. Samodzielnie i/lub wraz z członkiem Zespołu interdyscyplinarnego wypełnia FORMULARZ NIEBIESKA KARTA, dostępny gotowy do pobrania na stronie internetowej: <https://www.niebieskalinia.info/index.php/zadania-sluzb/424-wzory-dokumentow-do-pobrania>.

Uprawnienia do wypełnienia formularza mają: policjant, pracownik OPS, pracownik ochrony, zdrowia, pracownik oświaty, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka i że możliwa jest współpraca z rodzicami – należy postąpić zgodnie z poniższymi wskazówkami:

1. wezwać do placówki rodziców/opiekunów prawnych i faktycznych dziecka na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego (Dyrektor, psycholog)
2. zawrzeć z rodzicami pisemny kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny.
3. podjąć działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku:
 - wzmocnienia dziecka, udzielenia wsparcia w sytuacji kryzysowej i traumatycznej poprzez zapewnienie mu pomocy psychologiczno- pedagogicznej na terenie szkoły bądź wspierania rodziny poprzez kierowanie do instytucji oferujących np. poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych,

Rodzice/opiekunowie prawni i faktyczni zostają poinformowani przez koordynatora o podjęciu interwencji założenia „Niebieskiej Karty”. Przekazanie FORMULARZA NIEBIESKA KARTA-B, dostępnego na stronie internetowej: <https://www.niebieskalinia.info/index.php/zadania-sluzb/424-wzory-dokumentow-do-pobrania>

Jeżeli Rodzice/opiekunowie prawni i faktyczni odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez Placówkę, Dyrektor Placówki lub wyznaczona przez niego inna osoba – składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do POLICJI, PROKURATURY lub „wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rodzinnego i Nieletnich”

INTERWENCJA DYSCYPLINARNA:

Interwencję dyscyplinarną należy podjąć w sytuacji, gdy dziecko jest krzywdzone, dyskryminowane na terenie szkoły przez pracownika lub inną osobę dorosłą, zgodnie z poniższymi wskazówkami:

1. Każdy Pracownik szkoły, który zauważy negatywne zachowania innego pracownika w stosunku do dziecka, ma obowiązek podjęcia niezwłocznie interwencji, mianowicie:
 - informuje o braku zgody na takie zachowanie czy działanie
 - następnie zgłasza sytuację osobie powołanej w Zespole Reagowania w Kryzysie, tzw. zespole interwencyjnym, która przeprowadza rozmowę z dzieckiem i osobami posiadającymi znaczące informacje w tej sprawie. Sporządza również dokładny opis całej sytuacji (notatka służbowa),
2. Dyrekcja Placówki lub wyznaczona przez niego inna osoba opracowuje PLAN POMOCY DZIECKU, z którym zapoznaje odpowiednio Dyrekcja Placówki.
3. Dyrekcja oraz pedagog/psycholog wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne oraz monitorują je.
4. Dyrekcja:
 - przeprowadza osobne rozmowy z pracownikiem i dzieckiem oraz jego rodzicami/opiekunem prawnym i faktycznym.
 - zapisuje, wraz z pracownikiem pisemny kontrakt eliminujący nieodpowiednie zachowania.
 - ustala również plan pomocy dziecku.
 - jeśli podejrzewa popełnienie przestępstwa oprócz w/w wszczyna procedury zewnętrzne: zawiadamia policję, prokuraturę w celu rozpoczęcia postępowania dyscyplinarnego.
 - gdy zaplanowane działania nie przyniosą rezultatu podejmuje działania wynikające z Kodeksu Pracy

Załącznik nr 5 - Możliwe symptomy krzywdzenia dziecka

Objawy fizyczne krzywdzenia dziecka

Charakterystyczne cechy obrażeń fizycznych specyficznych dla maltretowania:

- lokalizacja obrażeń nie tam, gdzie ich przyczyną mogą być przypadkowe urazy związane z normalną aktywnością dziecka (uszy, oczy, usta, szyja, ramiona, klatka piersiowa, plecy, pośladki).
- obrażenia powtarzają się i są niewyjaśnione,
- powstają w różnym czasie, ale mają podobny charakter,
- pojawiają się z pewną regularnością, np. po weekendach, i nieobecnościach dziecka.
- są nieleczone, stare i nowe. U jednego dziecka występują obrażenia, po których widać, że wystąpiły w różnym czasie.

Podejrzenia co do nieprzypadkowego źródła urazów mogą wzmacniać następujące czynniki:

- zwlekanie rodziców ze zgłoszeniem się z dzieckiem do lekarza w przypadku urazu,
- niewystarczające lub nieprawdopodobne wyjaśnienia wyrażań,
- brak jakichkolwiek wyjaśnień,
- niezgodność w opisie przyczyn pojawienia się obrażeń w relacji dziecka i rodziców,
- wygląd obrażeń jest nieadekwatny do opisu przyczyn ich wystąpienia,
- widoczna jest próba maskowania obrażeń,
- w rodzinie wcześniej występowały przypadki krzywdzenia dzieci,
- rodzic / rodzice / opiekunowie są alkoholikami, narkotyzują się, są chorzy psychicznie.

Obrażenia specyficzne dla doznania przemocy fizycznej:

- siniaki na częściach miękkich, w tym ślady szczypania (policzki, brzuch, ramiona, pośladki, przedramiona, łydki, uda),
- siniaki w kształcie dłoni na policzkach i pośladkach,
- siniaki po obu stronach ust lub policzków,
- siniaki po obu stronach małżowiny usznej lub naderwana i zniekształcona małżowina,
- siniaki i urazy geometryczne - o wyraźnym zarysie, wyraźnie zaznaczonych kształtach przedmiotów, które mogły zostać użyte (paska, klamry kabla, kija),
- siniaki na ramionach, łopatkach lub tułowi (rezultat silnego ucisku lub potrząśnięcia dzieckiem)
- łukowate ślady wbijania paznokci,
- długie i głębokie zadrapania, ciecica np. ostrym narzędziem
- śladu duszenia lub krępowania (na szyi, nadgarstkach, kostkach)
- uszkodzenia podniebienia i dziąseł (np. jako skutek karmienia na siłę)
- częste występowanie śladów oparzeń lub przypaleń, ślady przypaleń, różne co do "wieku"
- oparzenia nietypowych części ciała (tułowia, twarzy, pośladków, grzbietu dłoni)
- okrągłe ślady poparzenia papierosem,
- głębokie poparzenia o regularnych kształtach (żelazko, lokówka),
- ślady pogryzień przez człowieka,
- łysienie lub łyse plamy (mogą być pourazowe),
- wybite zęby, złamane żebra.

Symptomy i obrażenia mogące wskazywać na wykorzystywanie seksualne:

- infekcje dróg moczowo - pęciowych,
- problemy z oddawaniem moczu i wypróżnianiem,
- siniaki na klatce piersiowej, pośladkach, podbrzuszu, udach,
- infekcje jamy ustnej,
- niewyjaśnione owrzodzenia, krwawienia i jakiegokolwiek rany okolic genitaliów i odbytu,

- objawy te mogą przejawiać się w codziennym funkcjonowaniu dziecka w szkole poprzez: nienaturalnie częste wychodzenie do toalety, trudności w chodzeniu, siadaniu, wykonywaniu pewnych ćwiczeń na wf-ie.

Symptomy fizyczne zaniedbywania dziecka w rodzinie:

- bardzo niska higiena osobista – dziecko jest często / zawsze brudne, nieprzyjemny zapach, brudne ubranie.
- zaniedbane pod względem ubioru: brudne, stale te same, niereperowane, nieodpowiednie do pogody,
- ślady ukąszeń (pchły, pluskwy),
- świerzb,
- dziecko jest stale głodne,
- zbyt niska wobec wieku waga i wzrost,
- chroniczne choroby,
- nieleczone choroby i urazy,
- ropne zapalenie skóry,
- zepsute zęby, zły stan jamy ustnej,
- oznaki odmrożeń,
- ciągłe zmęczenie, apatia.

ZACHOWANIE DZIECKA

Behawioralne symptomy krzywdzenia fizycznego:

- poszukiwanie przez dziecko stałej uwagi nauczyciela, ciągłe zwracanie na siebie uwagi,
- tzw. ciągłe czepianie się, „lepienie się” do dorosłych,
- tzw. „zimne wyczekiwanie” polegające na tym, że dziecko stale obserwuje dorosłych, aby modyfikować swoje zachowanie w celu uniknięcia przemocy,
- ciągły tzw. „niemądry uśmiech” stosowany przez dzieci, by wydać się bardziej przyjaznym,
- postawa nadmiernie narzekająca,
- postawy ekstremalne: wrogość, agresja, napady złości lub nadmierna uległość, wycofywanie się,
- zbyt pośpieszne przeproszanie,
- niereagowanie płaczem na ból,
- brak reakcji na płacz innych,
- wyraźny brak radości życia,
- opory przed odkrywaniem części ciała, np. na wf-ie, podczas badania lekarskiego,
- lęk lub niechęć przed powrotem do domu,
- wyrażanie lęku przed rodzicami / opiekunami / rodzeństwem,
- noszenie ubrań zakrywających kończyny ręce i nogi nawet w bardzo ciepłe dni,
- gwałtowne uniki (kulenie się) w odpowiedz na próbę kontaktu fizycznego.

Behawioralne symptomy wykorzystywania seksualnego:

- zbyt niska erotyzacja dziecka, znajomość zachowań o seksualnym charakterze (nieadekwatna do wieku),
- zachowania seksualne nietypowe dla wieku (duża częstotliwość takich zachowań, ich kompulsywność, dokładne odwzorowywanie)
- prowokacyjne zachowania seksualne w stosunku do dorosłych i do rówieśników (u starszej młodzieży – częste i nie powiązane z relacją uczuciową kontakty seksualne)
- obsceniczne wyrazy i zwroty,
- kompulsywna masturbacja,
- przemocowe zachowania wobec rówieśników, symulowanie w zabawie stosunków seksualnych,
- wycofywanie się z kontaktów społecznych, złe relacje z rówieśnikami,

- brak zaufania – dziecko nie ufa nikomu,
- postawa obojętności wobec wszystkiego, uciekanie od rzeczywistości,
- głębokie stany depresyjne,
- zachowania regresywne, nieodpowiednie do wieku,
- częste napady złości i złego humoru, trudne do wytłumaczenia zmiany zachowania,
- wyraźna niska samoocena, stałe poczucie winy,
- mówienie o sobie, że jest się złym, brudnym, zepsutym
- samookaleczenia, myśli i próby samobójcze, wrogość wobec samego siebie,
- niska frekwencja w szkole,
- ucieczki z domu,
- kradzieże, kłamstwa, oszukiwanie w taki sposób, żeby ktoś to wykrył
- lęk lub niechęć do przebywania z określonymi dorosłymi,
- zaburzenia jedzenia,
- obawa przed badaniami medycznymi.

Załącznik nr 6 - Wybrane przepisy prawne

Podstawy prawne:

- Ustawa z dn. 28 lipca 2023 o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- Kodeks postępowania karnego z dn. 6 czerwca 1997 – Art. 304: *Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora i Policję.*

Telefony kontaktowe także dla osób podejrzewających krzywdzenie

Załącznik nr 6

Białystok, data

Notatka służbowa

Imię i nazwisko pracownika:	
Stanowisko:	
Opis sytuacji/zdarzenia (data, miejsce, okoliczności, ewentualnie podjęte działania):	
Świadkowie (jeśli byli obecni):	

Podpis pracownika:

.....

Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich

Rok szkolny

L.p.	Imię i nazwisko małoletniego, klasa	Data i miejsce interwencji, osoba interweniująca	Rodzaj krzywdzenia, osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie małoletniego	Zastosowane procedury i formy pomocy małoletniemu	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne	Uwagi	Podpis dyrektora
1.							